

Анатолій НАТОЧІЙ
старший викладач
кафедри тактико-спеціальної
підготовки ДДУВС

Дмитро ДРИГА
курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів превентивної
діяльності ДДУВС

НАЦІОНАЛЬНІ ПРІОРИТЕТИ ГУМАНІТАРНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Відповідно до української теорії національної безпеки, її різновидами визнаються безпека внутрішня та безпека зовнішня, що відносяться до відповідних сфер політики. Внутрішня політика – сукупність напрямків діяльності держави та суспільства, їх структур та інститутів з організаційного, конкретно-змістовного вираження інтересів народу з метою створення умов для нормального людського життя; збереження або реформування існуючого громадського та державного ладу.

Відповідно до Конституції, Україна – соціальна держава, політика якої спрямована на створення умов, що забезпечують гідну життя та вільний розвиток людини [3].

Отже, головною функцією держави є задоволення потреб груп населення, здійснення соціальної політики, орієнтованої на захист, служіння людям та забезпечення гуманітарної безпеки як конкретного стану захищеності життєво важливих інтересів особи та суспільства в межах цієї держави від зовнішніх та внутрішніх загроз. Концептуальний розгляд гуманітарної безпеки у поєднанні з реаліями суб'єктів і представляє предмет Статті.

Нинішня система безпеки України недосконала вже тому, що, діючи на користь режиму, вона в особі її суб'єктів приділяє пильну увагу забезпеченню державної, національної безпеки та швидше погоджується з важливістю вживання особливих заходів для захисту звичайних людей від загроз їх безпеці, чим робить їх комплексно та послідовно [2].

Водночас перехід країни на «рейки» сталого розвитку вимагає ретельного аналізу та прогнозу не лише змін характеру загроз і звично значущих чинників безпеки (воєнного, інформаційного чи енергетичного), а й (переважно) їхнього заходу – самої Людини, або гуманітарного виміру безпеки. Бо людський капітал, боротьба за нього, особливо за здібності націй інноваціям, що сьогодні визначає темпи розвитку країн сучасного світу [1, с. 54]. Безпека буття конкретної людини є основою національної безпеки та умовою безпеки соціуму.

Усе це свідчить у тому, що у просторі сучасного соціально-гуманітарного знання спостерігається очевидний дефіцит, що з дослідженнями у сфері

культури. По-перше, мова має йти про вивчення функціонування культурних інституцій, механізмів виробництва та споживання культурної продукції: книг, фільмів, творів образотворчого мистецтва та ін. Центральним тут є питання про те, як відбувається рецепція культурної продукції глядачами, читачами, слухачами і чи можна керувати цим процесом [4].

Необхідною умовою розвитку цих проблемних полів є взаємодія гуманітарних дисциплін (історії, філософії тощо) із соціальними науками (соціологія, міські дослідження, економіка та ін.). Ця взаємодія сприяла як розробці теоретичних моделей, так і практичної їх апробації, що є умовою їхнього гнучкого застосування до різноманітного матеріалу. По-третє, вкрай повільно і поки що не дуже ефективно розвиваються в нашій країні так звані «публічні науки», які до того ж майже не спираються на фундовані дослідження.

Насправді це навіть не науки, а прикладні професії, дуже затребувані у світовій практиці. Їх розвиток знаходиться у прямій залежності від інституційної структури (слід за нею).

Отже, на сучасному етапі державного будівництва діяльність органів державної влади у всіх сферах повинна бути спрямована на піднесення ролі культури в державотворчих процесах, становленні громадянського суспільства з високими гуманістичними цінностями, утвердженні національної свідомості і патріотизму [2].

Основними принципами гуманітарного розвитку України у сьогоднішніх умовах мають бути:

1. Людиноцентризм як система поглядів, що визначає цінність людини та її можливості.
2. Забезпечення реальних прав і свобод людини і громадянина.
3. Рівність громадян, забезпечення справедливості.
4. Взаємодія між державою і суспільством, створення умов для підвищення рівня життя населення.
5. Формування суспільства знань, де знання стануть важливим засобом самореалізації.
6. Підвищення соціальної активності громадян.

1. Державне управління: удосконалення та розвиток [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dy.nauka.com.ua

2. Гуманітарна політика ДСНС України як складова гуманітарної політики держави [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studopedia.org/12-52661.html>

3. Європейський проект та Україна: монографія / А.В. Єрмолаєв [та ін.]. Київ: НІСД, 2012. 192 с.

4. Ієромонах Євстратій (ЗОРЯ). Історичні та канонічні передумови об'єднаної собору 25–26 червня 1992 р. Українознавство. Київ, 2002. Число 4. С. 193–196.